

03.10.2019

TK-53-1422-19

Tietojen käyttölupahakemus

Käyttölupahakemus liitteineen toimitetaan
Tilastokeskuksen kirjaamoon.
Käyntiosoite: Työpajankatu 13, Helsinki
Postiosoite: 00022 TILASTOKESKUS

- Uusi käyttölupa
 Käyttöluvan laajennus/jatko, dnro TK-53-

Hakija	Vastuullinen tutkija ja tutkimuslaitos (viranomainen, laitos, yksityinen tutkija) Marko Korhonen, Oulun Yliopiston Kauppakorkeakoulu	
	Ammatti Professori	
	Sähköpostiosoite marko.korhonen@oulu.fi	Puhelin 0445281270
	Lähiosoite Oulun yliopisto, Kauppakorkeakoulu, Pertti Kaiteran Katu 1	
	Postinumero 90014	Postitoimipaikka Oulu
Laskutustiedot	Laskutusasiakas (jos eri kuin hakijan organisaatio), mahdollinen asiakkaan oma viite	
Tietojen käsittelyyn osallistujat Kaikki henkilöt, jotka käsittelevät yksikkötasosta tietoa suoran tai epäsuoran tunnistein.	Nimi, organisaatio/osasto (jos eri kuin hakijalla), sähköposti ja matkapuhelinnumero	
Tietojen käyttötarkoitus Lyhyt yleiskielinen tiivistelmä, jonka perusteella voi muodostaa yleisen tason käsityksen hankkeesta: mitä tietoja käytetään, mihin tarkoitukseen?	☒ Tutkimussuunnitelma liitteenä ☐ Muita liitteitä (käytetään tarvittaessa)	
	Hankkeen nimi ja kuvaus Hankkeen nimi: Perhesuhteiden vaikutukset taloudelliseen päätöksentekoon Tässä tutkimusprojektissa tarkastellaan sekä perheenmuodostukseen vaikuttavia taloudellisia tekijöitä että perhesuhteiden vaikutuksia taloudelliseen päätöksentekoon. Perhesuhteiden identifiointiin käytetään FOLK perhe ja FOLK asuinliitot- aineistoja. Aineistojen paneeliominaisuus mahdollistaa vaikutusten tarkastelun muun muassa koulutuspäätöksiin, työn tarjontaan, ammatinvalintaan ja sijoituspäätöksiin liittyen. FOLK aineiston lisäksi FLOWN aineisto yhdistettynä perhetietoihin tarjoaa mahdollisuuden tarkastella perheyrittäjien päätöksiin vaikuttavia tekijöitä sukupolvenvaihdostilanteissa. Osake- ja rahastosijoituksiin liittyen olemme hakeneet aineistoa Euroclear Finlandilta. Tarkoituksena on yhdistää Euroclearin aineisto tilastokeskuksen rekisteriaineistoihin.	

<p>Tilastokeskuksesta halutut tiedot ja käytettävät muut tietoaineistot</p> <p>Kun haetaan lupaa Tilastokeskuksen valmis-aineistoihin, riittää, että aineiston nimi on tiedossa.</p>	<p>☒ Hankkeessa on suunniteltu käytettäväksi muiden viranomaisten aineistoja.</p> <p>☒ Hakemuksen liitteenä on käyttö lupia muiden organisaatioiden aineistoihin.</p> <p>☒ Aineistoluettelo on liitteenä.</p> <p>☒ Tutkimusaineiston rekisteriseloste liitteenä, mikäli kyseessä on tunnisteellisena luovutettava henkilöaineisto</p>				
<p>Aineiston arvioitu käyttöaika</p>					
<p>Hakemusasiakirjojen julkisuus</p>	<p>Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 21 kohdan mukaan asiakirjat, jotka koskevat opinnäytetyön tai tutkimuksen suunnitelmaa tai perusaineistoa taikka teknologista tai muuta kehittämistyötä tai niiden arviointia, ovat salassapidettäviä, jollei ole ilmeistä, että tiedon antaminen niistä ei aiheuta haittaa opinnäytetyön, tutkimuksen tai kehittämistyön suorittamiselle taikka niiden hyödyntämiselle tai sen asianmukaiselle arvioinnille tai tutkijalle taikka tutkimuksen tai kehittämistyön toimeksiantajalle.</p> <p>Käyttölupahakemus tulisi laatia siten, ettei se sisällä salassapidettäviä tietoja. Tarvittaessa salassapidettävät tiedot tulisi laittaa erilliseen liitteeseen.</p> <p>☐ Hakija katsoo, että käyttölupahakemuksen liitteenä oleva tutkimussuunnitelma on salassapidettävä. Perustelu:</p>				
<p>Aineiston käyttötapa</p>	<p>Aineiston käyttöoikeutta haetaan</p> <p>☒ etäkäyttöjärjestelmään</p> <p>☐ omaan organisaatioon luovutettavalle aineistolle</p> <p>Aineistoa käytetään Suomessa ☒ / Suomen ulkopuolella ☐</p>				
<p>Päiväys ja allekirjoitus</p>	<p>Käyttöluvan myöntämisen edellytyksenä on, että kaikki tietojen käsittelyyn osallistujat allekirjoittavat salassapitositoumuksen.</p> <p>Salassapitositoumukset ovat liitteenä ☒ / toimitetaan myöhemmin ☐</p> <table border="1" data-bbox="464 1727 1461 2009"> <tr> <td data-bbox="464 1727 938 1839"> <p>Paikka</p> <p>Oulussa, 7.10.2019</p> </td> <td data-bbox="938 1727 1461 1839"> <p>Aika</p> <p>1.10.2019</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="464 1839 938 2009"> <p> Juhapekka Kallunki</p> <p>Viranomaisen tai laitoksen edustaja Nimenselvennys</p> </td> <td data-bbox="938 1839 1461 2009"> <p> Marko Korhonen</p> <p>Vastuullinen johtaja tai yksityinen tutkija Nimenselvennys</p> </td> </tr> </table>	<p>Paikka</p> <p>Oulussa, 7.10.2019</p>	<p>Aika</p> <p>1.10.2019</p>	<p> Juhapekka Kallunki</p> <p>Viranomaisen tai laitoksen edustaja Nimenselvennys</p>	<p> Marko Korhonen</p> <p>Vastuullinen johtaja tai yksityinen tutkija Nimenselvennys</p>
<p>Paikka</p> <p>Oulussa, 7.10.2019</p>	<p>Aika</p> <p>1.10.2019</p>				
<p> Juhapekka Kallunki</p> <p>Viranomaisen tai laitoksen edustaja Nimenselvennys</p>	<p> Marko Korhonen</p> <p>Vastuullinen johtaja tai yksityinen tutkija Nimenselvennys</p>				

Liite 1: Tutkimussuunnitelma

Perhesuhteiden vaikutukset taloudelliseen päätöksentekoon

Yksi tämän hetken tärkeimmistä taloustieteen tutkimustrendeistä on yksilötason aineistojen ja heterogeenisten agenttien makrotaloudellisten mallien yhdistäminen. Tyypillisimmin heterogeenisten agenttien malleissa taloudenpitäjät poikkeavat toisistaan varallisuusasteen, tulotason ja työllisyystilanteen suhteen. Yhtenä näiden mallien alahaarana on yleistynyt mallinnustapa, jossa taloudellisen päätöksenteon yksikkö sisältää useita yksilöitä, jotka maksimoivat yhteistä hyvinvointiaan tekemällä päätöksiä resurssien allokoinnista kunkin yksilön kohdalla. Tyypillisesti tässä alahaarassa taloudellisen päätöksenteon yksikkönä pidetään perheitä ja resursseina käytettävissä olevaa aikaa, joka tulee jakaa siten, että perheen yhteinen hyvinvointi maksimoituu. Yksinkertaisin esimerkki tästä resurssien jaosta on työn tarjontapäätöksen tekeminen lapsiperheissä. Toisen vanhemman voi olla perheen kokonaisyhteistyön kannalta järkevää jäädä kotiin hoitamaan lapsia, koska työn tarjontapäätös on yksilötasolla pitkälti binäärinen, eikä palkan tarjoama kompensatio riitä kattamaan menetetyt ajan ja lasten päivähoitomaksujen yhteissummaa. Mitkä ovat tällaisten perhesuhteiden aiheuttamien epälineaarisuuksien implikaatiot makrotaloudellisella tasolla? Tämä kysymys on keskiössä perhesuhteiden vaikutuksia tutkivassa heterogeenisten agenttien makrotaloustieteessä.

Tilastokeskuksen rekisteriaineisto tarjoaa poikkeuksellisen hyvät lähtökohdat perhesuhteiden makrotaloudellisten vaikutusten tutkimukselle. Luotettavia havaintoja rekisteröidyistä parisuhteista ja lapsien lukumäärästä, sekä toisaalta puolisojen välisestä tehtävänjaosta on saatavilla vuositasolla suhteellisen pitkältä aikaväliltä. Lisäksi nämä havainnot ovat yhdistettävissä laajaan yksilötason aineistoon, josta voidaan havaita suuri määrä erilaisia taloudellisia muuttujia. Tässä tutkimusprojektissa keskitytään perheenmuodostamis-, lisääntymis- ja eropäätösten syihin ja seurauksiin taloustieteellisestä näkökulmasta. Lisäksi tutkitaan kotitalouksien sijoittajakäyttäytymistä ja sitä, miten perhesuhteet vaikuttavat sijoittajakäyttäytymiseen. Tutkimusprojektin keskeisiä kysymyksiä ovat esimerkiksi: Miten perheenmuodostus vaikuttaa koulutus- ja työn tarjontapäätöksiin? Miten puolisojen väliset tuloerot vaikuttavat avioeropäätöksiin? Miten puolisojen väliset koulutuslinjan valinnat

vaikuttavat avioeropäätöksiin? Miten perhesuhteet vaikuttavat ammatinvaihtoherkkyyteen? Miten työoloissa tapahtuvat makrotaloudelliset sokit välittyvät ammatinvaihtoherkkyyteen perhesuhteista riippuen? Mikä on perhesuhteiden rooli urapolulla etenemiseen? Mitä riskisiä sijoitusinstrumentteja kotitaloudet omistavat? Miten yksilöiden tuloriskit vaikuttavat kotitalouden sijoittajakäyttäytymiseen? Hajauttavatko kotitaloudet finanssivarallisuuden ja inhimillisen pääoman välillä? Miten perhesuhteet vaikuttavat kotitalouden kykyyn hajauttaa varallisuuttaan eri varallisuusesineisiin?

Tämän tutkimusprojektin tarkoituksena on tarjota tarkkaan rekisteriaineistoon pohjautuvaa tutkimusnäyttöä perhesuhteiden ja makrotaloudellisten ilmiöiden, sekä sijoittajakäyttäytymisen välillä. Tutkimusten toteutuksessa käytetään moderneja menetelmiä heterogeenisten agenttien makrotaloustieteen ja ekonometrian osalta. Tutkimusprojektin tavoitteena on julkaista tutkimustuloksia alan johtavissa kansainvälisissä tieteellisissä aikakausikirjoissa. Tutkimusprojekti toteutetaan Oulun Yliopiston Kauppakorkeakoulun taloustieteen, laskentatoimen ja rahoituksen yksikössä.

Tutkimuksen toteuttamiseksi haemme käyttö lupaa FOLK-kokonaisaineistoon, koulutusmuuttujia sisältäviin YTL- ja Korkeakouluopiskelijat-moduuleihin (osat 1-5), sekä VIRTAA-aineistoon. Lisäksi haemme lupaa yhdistää Euroclear Finlandin sijoittaja-aineisto Tilastokeskuksen FOLK-aineiston kanssa. Tutkimuksessa käytettävät muutujat, joihin haetaan käyttö lupaa, on lueteltu aineistoittain liitteessä 2. Aineistojen tarve perustuu siihen, että perhesuhteiden vaikutusta tutkitaan laajasta näkökulmasta ja on odotettavissa, että yksilötasolla kontrolloitavien tekijöiden tarve kasvaa suureksi. Koulutuksen osalta tutkitaan perhesuhteiden vaikutusta koulutuspolkuihin, sekä koulutuksen jälkeisiin ammattipolkuihin. Lisäksi koulutuksen osalta tarkastellaan koulutuslinjojen ja koululaitosten vaikutusta parinmuodostukseen, sekä sen jälkeisten urapolkujen vaikutusta eropäätöksiin. Sijoittajakäyttäytymisen osalta on ensiarvoisen tärkeää havaita sijoitukset yksilötasolla, jolloin yhdistettynä yksilötason kontrolloitaviin tekijöihin, voidaan havaita perhesuhteiden vaikutukset.

Oulussa 25.9.2019

Tutkimushankkeen yhteyshenkilöt:

Marko Korhonen, Professori, KTT

Oulun yliopisto / Oulun kauppakorkeakoulu / Taloustieteen, laskentatoimen ja rahoituksen yksikkö

Sähköposti: marko.korhonen@oulu.fi

Puhelin: 0445281270

Andrew Conlin, Tutkijatohtori, KTT

Oulun yliopisto / Oulun kauppakorkeakoulu / Taloustieteen, laskentatoimen ja rahoituksen yksikkö

Sähköposti: andrew.conlin@oulu.fi

Puhelin: 0503501685

Liite 2: Muuttujalista**Valmiit moduulit:**

MODUULIN NIMI	TARVITTAVAT MUUTTUJAT	TARPEEN SELITE
FLOWN – DIVIDEND osinkotiedot (YA247)	Kaikki muuttujat	Sijoittajakäyttäytymisen tutkimiseen
FLOWN – FIRM yritys- ja henkilötiedot (YA247)	Kaikki muuttujat	Sijoittajakäyttäytymisen tutkimiseen
FLOWN – LISTED pörssilistatut yritykset (YA247)	Kaikki muuttujat	Sijoittajakäyttäytymisen tutkimiseen
FLOWN – OWNER osakastiedot (YA247)	Kaikki muuttujat	Sijoittajakäyttäytymisen tutkimiseen
FOLK perhe	Kaikki muuttujat	Perheen identifiointiin
FOLK (jaksotieto) työttömyys	Kaikki muuttujat	Perhesuhteet ja työmarkkinat
FOLK (jaksotieto) eläke	Kaikki muuttujat	Yksilötasolla kontrolloitavat tekijät mm. työkyvyttömyyteen liittyen
FOLK (jaksotieto) sijoitus	Kaikki muuttujat	Yksilötasolla kontrolloitavat tekijät
FOLK (jaksotieto) työnhaku	Kaikki muuttujat	Perhesuhteet ja työmarkkinat
FOLK (jaksotieto) työsuhde	Kaikki muuttujat	Perhesuhteet ja työmarkkinat
FOLK (jaksotieto) työvoimakoulutus	Kaikki muuttujat	Perhesuhteet ja työmarkkinat
FOLK asuinliitot	Kaikki muuttujat	Avioliittojen alkamis- ja päättymisajankohtien identifiointiin
FOLK perustieto	Kaikki muuttujat	Kontrolloitavat tekijät ja mielenkiinnon kohteena olevat muuttujat
FOLK tulotieto	Kaikki muuttujat	mm. tuloerojen vaikutukset avioeropäätöksiin ja perhesuhteiden vaikutukset eri tulolähteisiin
FOLK tutkinto	Kaikki muuttujat	Perhesuhteet ja koulutus
FOLK työssäkäynti	Kaikki muuttujat	Perhesuhteet ja ammatinvalinta
Korkeakouluopiskelijat -moduuli, osat 1 - 5	Kaikki muuttujat	Koulutusvalinnat ja perheenmuodostus
Tilinpäätöspaneeli (YA211)	Kaikki muuttujat	Sijoittajakäyttäytymisen tutkimiseen
VIRTA-aineisto moduuli	Kaikki muuttujat	Koulutusvalinnat ja perheenmuodostus

Yhdistettävät aineistot:

YHDISTETTÄVÄN AINEISTON NIMI	MIHIN YHDISTETÄÄN	TARKOITUS
Euroclear Finlandin aineisto laillisten henkilöiden omistuksista julkisesti noteeratuissa pörssiyhtiöissä	FOLK ja FLOWN aineistot	Sijoittajakäyttämisen tutkiminen yksilötasolla ja kotitalouksissa

25.9.2019 Oulussa